

KORRALDUS

Sohlu kruusakarjääri korrastamistingimuste esitamine

I. OTSUS

Arvestades alltoodut ja võttes aluseks maapõueseaduse § 81 lõike 2, tuginedes Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu 21. veebruar 2024 otsusele nr 8 ja Osühing Eesti Killustik taotlusele, **otsustan:**

1.1. Anda ettevõttele Osühing Eesti Killustik kaevandamisloa nr KL-515217 alusel kaevandatud maa korrastamisprojekti koostamiseks järgmised korrastamistingimused:

1.1.1. Korrastatud maa sihtotstarve:

1.1.1.1. Korrastatud maa sihtotstarve määratakse vastavalt maakatastriseadusele.

1.1.1.2. Kaevandatud maa korrastada maatulundusmaaks (metsamaaks).

1.1.2. Uute pinnavormide nõlvade ja kaevandatud maa kujundamise nõuded:

1.1.2.1. Korrastatud ala reljeef ja pinnavormid peavad olema võimalikult looduslähedased. Karjääri küljed tuleb kujundada nii, et oleks välditud varingud, erosioon ning karjääri nõlvad tuleb katta taimestikule sobiva pinnasega. Tagada, et korrastatud ala ei kujutaks oma iseärasustest tulenevalt ohtu seal liikuvatele inimestele.

1.1.2.2. Enne haljastuse rajamist korrastatav maa siluda. Haljastusalaks ette nähtud ala võib jääda laineliseks, nõlvanurgaga alla 8°.

1.1.3. Mulla kasutamise ja käitluse nõuded:

1.1.3.1. Mäeeraldise teenindusmaale ladustatud kooritud pinnast kasutada nõlvade tasandamiseks;

1.1.3.2. Taimekasvuks ettevalmistatud pinnad tuleb katta taimestikule sobiliku kasvukihiga;

1.1.3.3. Fikseerida korrastamisprojekti mäeeraldise teenindusmaa piires korrastamiseks vajaliku mulla ja katendi kogus.

1.1.4. Veerežiimi kujundamise nõuded:

1.1.4.1. Karjäärialal kujunev põhjaveetase peab vastama maa kasutamise sihtotstarbele;

1.1.4.2. Metsamaaks korrastamisel peab korrastatud maapind olema vähemalt 0,7 m kõrgemal maksimaalsest põhjaveetasemest.

1.1.5. Bioloogilise korrastamise nõuded:

1.1.5.1. Istutusmaterjali valikul ja istutustiheduse määramisel lähtuda kaevandusalal kujunenud

uutest tingimustest.

1.1.5.2. Metsa istutamine teostada selliselt, et alal oleks hiljem võimalik hooldetöid teha mehhaniseeritult.

1.1.6. Lisatingimused:

1.1.6.1. Korrastamisprojekti põhjendada kasutatava tehnoloogia valikut lähtuvalt korrastamistingimustest, keskkonningimustest ja majanduslikest kaalutlustest.

1.1.6.2. Korrastamiseks tuleb kasutada kaevandamise käigus kooritud katendit. Juhul, kui karjääri korrastamiseks ei piisa mäeeraldise eemaldatud katendist, võib korrastamisel kasutada lisaks ka mujalt toodud pinnast, sealhulgas pinnasejäätmekid. Korrastamiseks täiendada pinnase toomisel väljastpoolt karjääri ala tuleb korrastamisprojekti põhjendada vastav vajadus ja kogus.

1.1.6.3. Kaevandatud maa korrastamisprojekt koostada vastavalt keskkonnaministri 07.04.2017 määruses nr 12 „Uuritud ning kaevandatud maa korrastamise täpsustatud nõuded ja kord, kaevandatud maa korrastamise projekti sisu kohta esitatavad nõuded ning maa korrastamise akti sisu ja vorm“ esitatud nõuetele.

1.1.6.4. Korrastamist alustada esimesel võimalusel paralleelselt kaevandamisega ehk kaevandamisel tuleb rakendada järk-järgulise korrastamise põhimõtet taastamiseks võimalikult kiiresti kaevandamisepoolne olukord ja rohevõrgustiku normaalne toimimine.

1.1.6.5. Korrastamisel metsamaaks tuleb taastada üldjuhul samad metsakooslused, mis olid enne raadamist. Valdavalt männikud.

1.1.6.6. Kaevandaja korraldab metsa istutusjärgse hoolduse (lehtpuuvõsa niitmine, et see ei lämmataks taimi) viie aasta jooksul igal aastal.

1.1.6.7. Kaevandamise käigus leitud ajalooliselt olulistest leidudest teavitada Põhja-Pärnumaa Vallavalitsust ja teisi vastavaid ametkondi.

II. ASJAOLUD

Osaühing Eesti Killustik (registrikood 10126848, aadress: Jõgeva maakond, Põltsamaa vald, Rõstla küla, Rõstla paekivikarjäär, 48022) esitas Keskkonnaametile taotluse Sohlu kruusakarjääri mäeeraldise korrastamistingimuste esitamiseks (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 07.08.2023 kirjana nr DM-125501-1).

Maavara kaevandamise luba nr KL-515217 (edaspidi ka *kaevandamisluba*) Sohlu kruusakarjääris kaevandamiseks anti ettevõttele Osaühing Eesti Killustik Keskkonnaameti 14.10.2022 korraldusega nr DM-114792-33. Kaevandamisluba kehtib kuni 31.12.2028.

Sohlu kruusakarjäär asub Pärnu maakonnas Põhja-Pärnumaa vallas Sohlu külas Sohlu maardlas (registrikaardi nr 969) katastriüksusel Sohlu kruusakarjäär (katastritunnus 63801:001:1146 pindalaga 24,08 ha). Katastriüksuse omanik on Eesti Vabariik, valitseja on Regionaal- ja Põllumajandusministeerium ja volitatud asutus on Maa-amet. Sohlu kruusakarjääri mäeeraldise pindala on 19 ha ja selle teenindusmaa pindala on 24,07 ha. Mulla mahuks on 38 tuh m³.

Kaevandatud maavara kasutamise otstarve on Rail Balticu ehitus. Kaevandamisloale kantud korrastamise suunaks on maatulundusmaa (metsamaa).

III. KAALUTLUSED

3.1. Õiguslik alus

Maapõueseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 80 lõike 1 ja § 81 alusel peab kaevandamisloa omaja kaevandatud maa korrastama tehnoloogia seisukohalt otstarbekal ajal. Kaevandatud maa korrastatakse kaevandatud maa korrastamise projekti (edaspidi *korrastamisprojekt*) alusel. Korrastamisprojekti koostamise korraldab kaevandamisloa omaja Keskkonnaameti esitatud korrastamistingimustest lähtuvalt.

MaaPS § 81 lõike 4 kohaselt peab Keskkonnaamet korrastamistingimusi esitades lähtuma keskkonnamõju hindamise soovitudest, kui keskkonnamõju on hinnatud, ja kaevandamisloale kantud korrastamise suunast. Põhjendatud juhul võib lähtuda korrastamistingimusi esitades ka muust korrastamise suunast, kui selle mõju on keskkonnamõju hindamise või keskkonnamõju strateegilise hindamise raames hinnatud.

MaaPS § 84 lõike 2 kohaselt tuleb kaevandatud maa korrastada enne kaevandamisloa kehtivuse lõppemist.

MaaPS § 81 lõike 5 kohaselt küsib Keskkonnaamet korrastamistingimuste kohta maaomaniku ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvamust.

Lisaks Keskkonnaameti poolt esitatud korrastamistingimustele tuleb korrastamisprojekti koostamisel lähtuda MaaPS § 81 lõikes 9 sätestatud nõuetest.

Keskkonnaamet küsis MaaPS § 81 lõike 5 alusel 23.01.2024 kirjaga nr DM-125501-2 Põhja-Pärnumaa Vallavalitsuse ja maaomaniku (Maa-amet) arvamust Sohlu kruusakarjääri korrastamistingimuste esitamiseks.

Maa-amet palus 09.02.2024 kirjaga nr 7-1/24/1016-2 muuta Sohlu kruusakarjääri korrastamistingimuste eelnõud järgmiselt:

- 1) parandada õigeks II peatükis välja toodud küla nimi – Sohlu kruusakarjäär kinnisasi asub Sohlu külas;
- 2) lisada korrastamistingimustele punkt 1.1.2.2. järgmises sõnastuses: „Enne haljastuse rajamist korrastatav maa siluda. Haljastusalaks ette nähtud ala võib jääda laineliseks, nõlvamurgaga alla 8°.“;
- 3) kuna korrastamise korra kohaselt korrastatud metsamaal ei tohi põhjaveetase tõusta kõrgemale kui 0,7 m sügavuseni korrastatud maapinnast, palume lisada sõna „maksimaalsest“ punkti 1.1.4.2. ja sõnastada punkt järgnevalt: „Metsamaaks korrastamisel peab korrastatud maapind olema vähemalt 0,7 m kõrgemal maksimaalsest põhjaveetasemest.“;
- 4) lisada korrastamistingimustele punkt 1.1.5.2. järgmises sõnastuses: „Metsa istutamine teostada selliselt, et alal oleks hiljem võimalik hooldetöid teha mehhaniseeritult.“

Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu nõustus 21. veebruar 2024 otsusega nr 8 Sohlu kruusakarjääri korrastamistingimuste eelnõuga ning palus lisada järgmised korrastamistingimused:

- 1) karjääri korrastamist alustada esimesel võimalusel paralleelselt kaevandamisega ehk kaevandamisel tuleb rakendada järk-järgulise korrastamise põhimõtet taastamaks võimalikult kiiresti kaevandamiseelne olukord ja rohevõrgustiku normaalne toimimine;
- 2) karjääri korrastamisel metsamaaks tuleb taastada üldjuhul samad metsakooslused, mis olid enne raadamist. Valdavalt männikud;
- 3) kaevandaja korraldab metsa istutusjärgse hoolduse (lehtpuuvõsa niitmine, et see ei lämmataks taimi) viie aasta jooksul igal aastal;
- 4) Sohlu kruusakarjääri ala puhul on tegemist Teise maailmasõja aegse lahingupaigaga ja seega kaevamise käigus leitud ajalooliselt olulistest leidudest teavitada Põhja-Pärnumaa vallavalitsust ja teisi vastavaid ametkondi.

Keskkonnaamet arvestas esitatud arvamustega.

Vastavalt haldusmenetluse seaduse § 40 lõikele 1 tuleb enne haldusakti andmist anda menetlusosalisele võimalus esitada oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet edastas 23.01.2024 kirjaga nr DM-125501-2 korrastamistingimuste eelnõu ettevõttele Osäühing Eesti Killustik.

Osaühing Eesti Killustik ette antud aja jooksul arvamust ja vastuväiteid ei esitanud.

Keskkonnaamet edastas täiendatud Sohlu kruusakarjääri korrastamistingimuste andmise otsuse eelnõu XX.XX.XXXX kirjaga nr XXXX Osaühing-le Eesti Killustik arvamuse avaldamiseks. Sama kirjaga edastati täiendatud eelnõu ka Transpordiametile, Maa-ametile ja Põhja-Pärnumaa Vallavalitsusele.

3.2. Keskkonnamõju hindamine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 6 lõike 2 punkti 2 ja § 27 lõike 1 kohaselt annab Keskkonnaamet eelhindangu selle kohta, kas kaevandatud maa korrastamisel on oluline keskkonnamõju. *KeHJS* § 22 sätestab, et keskkonnamõju on oluline, kui see võib eeldatavalt ületada mõjuala keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara.

KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi määrus). Loa taotleja kavandatav tegevus ei kuulu *KeHJS* § 6 lõike 1 ega ka määruse loendisse, mistõttu *KeHJS* § 3, § 6, § 11 lõigete 3 ja 4 ning määruse alusel ei ole antud juhul keskkonnamõju hindamise algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ning keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kaalumise.

Tulenevalt eelnevast ei ole vajalik koostada keskkonnamõju hindamise eelhindangut Sohlu kruusakarjääri korrastamistingimuste esitamisel.

VAIDLUSTAMINE

Korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Janno Kuusik
vanemspetsialist
maapõuebüroo